

Inhoudsopgave

Voorwoord	3	3.6 Toename van de vraag	20
2010 in vogelvlucht	4	3.7 Vrijwilligers Zorgcentrale	21
1 De organisatie VMCA	5	3.7.1 Vrijwilligers algemeen	21
1.1 Kerntaken	5	3.7.2 Vrijwillige Thuishulp	22
1.2 Missie en Visie	5	3.7.3 Intensieve Vrijwillige Thuishulp en buddyzorg	23
1.3 Vrijwilligers en Mantelzorgers	5	3.7.4 Vrijwilligers Terminale Zorg	23
1.4 Organisatie en Bestuur	5	3.7.5 Vriendschap op Maat	24
1.5 Samenwerking	7	3.7.6 Versterk je Netwerk	24
1.6 www.vmca.nl	9	3.8 Steunpunt Mantelzorg	24
1.7 Financiering	9	3.8.1 Herkenning en erkenning, informatie en advies	24
1.8 Stichting De Hoek	9	3.8.2 Individuele en groepsgewijze ondersteuning	25
2 Sector Vrijwilligerswerk	10	3.8.3 Educatie en lotgenotencontact	25
2.1 Algemeen	10	3.8.4 Belangenbehartiging	25
2.2 Steunpunt Vrijwilligerswerk	10	3.8.5 Specifieke doelgroepen in de ondersteuning aan mantelzorgers	25
2.2.1 Kerntaken	10		
2.2.2 Diensten en producten	10		
2.2.3 Bemiddeling	11		
2.2.4 Promotie en waardering	12		
2.2.5 Maatschappelijke stage	13		
2.2.6 Informatie en advies	14		
2.2.7 Deskundigheidsbevordering	14		
2.2.8 Netwerkvorming	14		
2.2.9 Signalering en beleidsontwikkeling	14		
2.3 Algemene Vrijwilligersprojecten	14		
2.3.1 Kerntaken	14		
2.3.2 Diensten en producten	15		
3 Informele Zorg	18		
3.1 Kerntaken	18		
3.2 Doelgroepen	18		
3.3 Doelstellingen	18		
3.4 Diensten en producten	18		
3.5 Toenemende samenwerking	19		

Bijlagen

Resultaten Steunpunt Vrijwilligerswerk

Resultaten Informele Zorg

Voorwoord

Vrijwilligers en mantelzorgers zijn van onvoorstelbaar groot belang voor de Almeerse samenleving. Een derde van de Almeeders doet vrijwilligerswerk en één op de vier Almeeders biedt mantelzorg aan iemand in zijn sociale netwerk¹. Dit wil zeggen dat Almere ruim 63.000 vrijwilligers en ruim 47.000 mantelzorgers telt, mensen die zich vanuit sociale en maatschappelijke betrokkenheid inzetten voor anderen en voor hun stad. Vrijwilligers en mantelzorgers verzetten niet alleen heel veel onbetaald werk, zij geven Almere ook een sociaal gezicht en zij zorgen voor verbinding tussen burgers onderling.

De VMCA kan en wil een belangrijke bijdrage leveren aan toenemende participatie van Almeerse burgers. Vrijwilligerswerk is een probaat middel tot participatie en mantelzorgers participeren niet alleen zelf, maar dragen ook bij aan de participatie in de samenleving van degenen voor wie zij zorgen. Vrijwilligers kunnen burgers (met een beperking) ook ondersteunen om participeren mogelijk te maken. De inzet van en ondersteuning door vrijwilligers is vaak laagdrempelig en op maat. Dat sluit helemaal aan bij de visie van de gemeente Almere, zoals verwoord in het Oostvaardersakkoord en de WMO-nota 2010-2014 'De kracht van Almere'. De VMCA zet in op versterking van de ondersteuning aan vrijwilligers en mantelzorgers. Minder professionele ondersteuning en meer appèl op de eigen kracht van burgers. De VMCA biedt ondersteuning aan burgers die niet op eigen kracht hun sociale netwerk kunnen aanspreken, uitbreiden of versterken.

De keuze voor ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers is een efficiënte keuze met een hoog rendement, financieel en maatschappelijk.

Het huidige jaar, 2011, is het Europees Jaar van het Vrijwilligerswerk. De VMCA zal dit aangrijpen om vrijwilligerswerk en het belang ervan nog zichtbaarder te maken!

Jan van Berkel
Voorzitter

Jolien Hoek
Directeur

¹Gegevens: Almere in de Peiling 2008, afdeling Onderzoek & Statistiek gemeente Almere, juni 2009

2010 in vogelvlucht

Vrijwilligers zijn er in allerlei soorten en maten. Er zijn vrijwilligers die langer dan 20 jaar bij de VMCA betrokken zijn en er zijn vrijwilligers die zich tijdelijk verbinden, bijvoorbeeld voor een stage, voor een periode tussen 2 banen in, om nieuwe ervaringen op te doen of gewoon omdat ze zich tijdelijk voor een organisatie willen inzetten. Het komt ook voor dat vrijwilligers zich achter elkaar voor verschillende activiteiten willen inzetten. Verloop onder vrijwilligers is een gegeven. De VMCA zet zich in om dit verloop zo veel mogelijk te beperken en hen te binden aan de VMCA door deskundigheidsbevordering, individuele en groepsgewijze ondersteuning te bieden. De VMCA zoekt nieuwe vrijwilligers op allerlei plaatsen in de maatschappij om het Almeerse vrijwilligersbestand een afspiegeling van de lokale samenleving te laten zijn.

De VMCA maakt het mogelijk dat veel Almeeders kunnen participeren via vrijwilligerswerk. Door veranderingen in wetgeving krijgen steeds meer mensen geen indicatie voor zorg of dagbesteding. Omdat men minder geïndiceerde zorg krijgt, gaat de vraag naar vrijwilligers omhoog, alsmede de vraag naar vrijwilligerswerk als vervanging van dagbesteding. Hierdoor zien we een toestroom van vrijwilligers die extra ondersteuning nodig hebben in de toeleiding naar vrijwilligerswerk en individuele ondersteuning op de werkvloer nodig hebben. Het aantal vrijwilligers dat op eigen kracht enthousiast aan de slag kan gaan bij organisaties blijft ongeveer gelijk, maar het aantal vrijwilligers dat extra ondersteuning nodig heeft groeit gestaag. Dit staat echter haaks op de ontwikkeling dat door bezuinigingen minder begeleidingstrajecten naar vrijwilligerswerk beschikbaar zijn en er op de werkvloer vaak minder begeleiding mogelijk is.

De stijgende vraag naar vrijwilligers en het feit dat de capaciteit van de ondersteuning niet stijgt en zelfs afneemt, maken dat er in toenemende mate wachlijsten ontstaan voor ondersteuning door vrijwilligers.

Almeerse organisaties vragen meer en vaker informatie en advies over specifieke zaken omtrent het werken met vrijwilligers en vrijwilligerswerkbeleid.

Door de enorme toename van het aantal mantelzorgers in 2009 (een stijging van 53%) heeft de VMCA in 2010 de keuze gemaakt om meer in te zetten op daadwerkelijke ondersteuning van mantelzorgers en minder op herkenning en erkenning van mantelzorgers. Om alle mantelzorgers die behoefte hebben aan ondersteuning vanuit de VMCA dit ook te kunnen bieden, wordt steeds vaker ingezet op groepsgewijze ondersteuning.

Er is extra aandacht geweest voor bijzondere groepen, zoals allochtone mantelzorgers en jonge mantelzorgers. Het blijkt dat deze mantelzorgers vaak in complexe situaties verkeren, waarin ondersteuning hard nodig is.

In 2010 heeft de VMCA al een voorschot genomen op de aangekondigde bezuinigingen.

Tijdelijke arbeidsovereenkomsten zijn niet omgezet in vaste contracten. De doorgevoerde efficiency heeft de grenzen bereikt. Nog grotere efficiency lijkt te leiden tot hogere werkdruk en een oplopend ziekteverzuim.

In de kerstvakantie blijkt dat de aangekondigde bezuinigingen voor 2012 de VMCA al met onmiddellijke ingang zullen treffen. Er is geen begeleiding meer mogelijk van mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt naar vrijwilligerswerk via het sociaal activeringstraject Latent Talent. De Dienst Publiekzaken (voorheen Sociale Dienst) van de gemeente heeft door bezuinigingen aldaar, de samenwerking met de VMCA per direct opgezegd. Ook Taal in Huis, dat staat voor taallessen aan geïsoleerde allochtone vrouwen zal in 2011 verdwijnen.

1. De organisatie VMCA

1.1 Kerntaken

De Vrijwilligers en Mantelzorg Centrale Almere heeft 3 kerntaken:

- het stimuleren, ondersteunen en versterken van het vrijwilligerswerk in Almere;
- het ondersteunen en versterken van mantelzorgers in Almere;
- het bieden van betekenisvol vrijwilligerswerk gericht op het ondersteunen van zelfredzaamheid, het bevorderen van de eigen kracht van burgers en het bevorderen van maatschappelijke participatie.

Binnen de VMCA zijn alle medewerkers, zowel vrijwillige als betaalde, samen verantwoordelijk om de kerntaken waar te maken. Ieder vanuit zijn eigen taak en verantwoordelijkheid, maar wel samen, met elkaar.

Dit jaar is een meerjarenbeleidsplan opgesteld voor de jaren 2010-2014, dat richting geeft aan de koers die de VMCA de komende jaren gaat varen om haar kerntaken optimaal te kunnen uitvoeren. (zie www.vmca.nl/publicaties)

1.2 Missie en Visie

Missie

De VMCA is er voor vrijwilligers en mantelzorgers. De VMCA is een zelfstandige organisatie die uitgaat van kansen en mogelijkheden voor vrijwilligers, mantelzorgers en organisaties. De VMCA bevordert sociale cohesie en participatie binnen de Almeerse samenleving. Dit doen we door middel van een diversiteit aan projecten en activiteiten die zich richten op ondersteuning, versterking en stimulering. We streven er naar een stevig fundament te bouwen voor vrijwilligers en mantelzorgers in Almere. De VMCA staat voor kwaliteit, maatwerk en betrokkenheid bij mens en samenleving.

Visie

De VMCA wil gezien en erkend worden als een innovatieve kwaliteitsorganisatie op het gebied van vrijwilligerswerk en mantelzorgondersteuning, met een krachtig netwerk en met plezier in wat we doen. De VMCA speelt in op ontwikkelingen in de samenleving en is toegankelijk voor iedereen.

Vrijwilligerswerk draagt bij aan persoonlijke ontwikkeling en zingeving. We streven naar waardering, stimulering en versterking van vrijwilligerswerk als waardevolle en onmisbare bijdrage aan de Almeerse samenleving. Het is dan ook noodzakelijk om te blijven investeren in het werven en behouden van vrijwilligers.

Voor mantelzorgers zullen we steeds meer inzetten op directe ondersteuning. We maken ons hard voor herkenning en erkenning van mantelzorgers bij mantelzorgers zelf, bij instanties en werkgevers. We streven naar een regie op het eigen leven van de mantelzorger, zodat de verhouding tussen de draaglast en de draagkracht in balans komt.

1.3 Vrijwilligers en Mantelzorgers

Vanuit de VMCA zijn er dit jaar 840 vrijwilligers werkzaam geweest die zich met enthousiasme en betrokkenheid hebben ingezet voor Almere en haar burgers. Dit is een stijging van 16% ten opzichte van 2009. Deze vrijwilligers verdienen grote waardering.

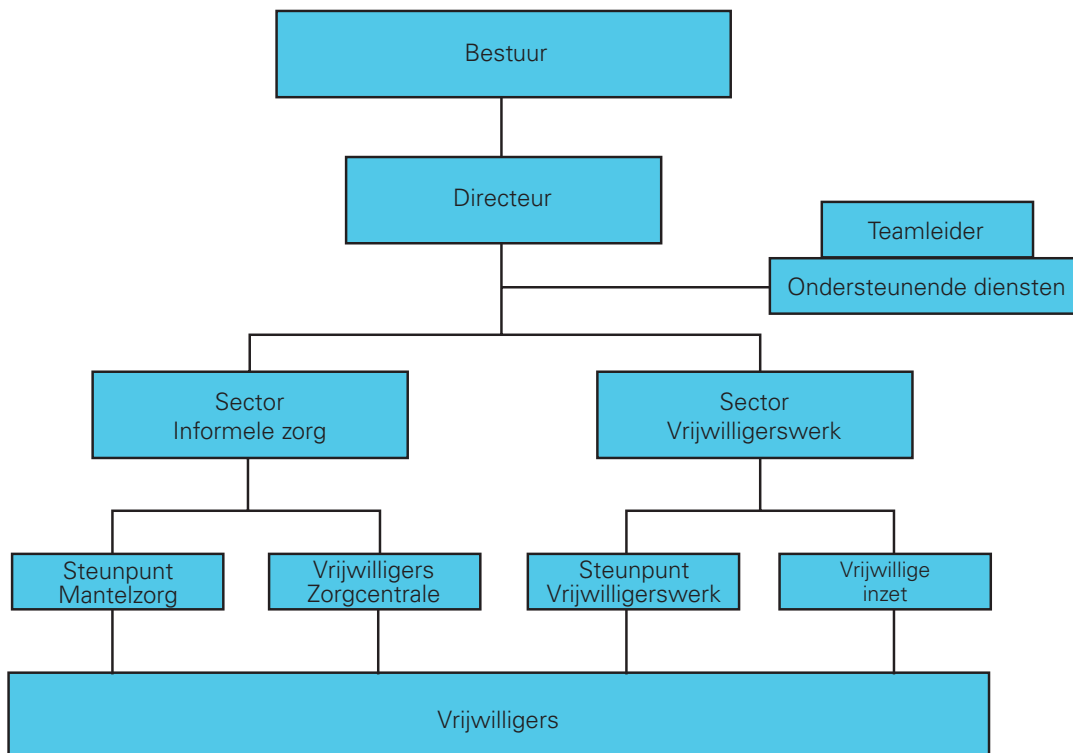
Aan het eind van 2010 zijn er 1.159 mantelzorgers ingeschreven. Dit is een stijging van 14% ten opzichte van 2009.

1.4 Organisatie en Bestuur

De Stichting Vrijwilligers en Mantelzorg Centrale Almere bestaat uit 2 sectoren, te weten de sector Vrijwilligerswerk, bestaande uit team Steunpunt Vrijwilligerswerk en team Algemene Vrijwilligers Projecten en de sector Informele Zorg, bestaande uit Steunpunt Mantelzorg en Vrijwilligers Zorgcentrale.

Bestuur en dagelijkse leiding

Het bestuur is in 2010 een traject begonnen om te komen tot een kleiner bestuur dat tevens meer diversiteit uitstraalt en een afspiegeling is van de Almeerse samenleving. In dit traject is ook gekeken naar de verhouding en taakverdeling tussen bestuur en het bestaande duomanagement. Het bestuur is van mening dat de ontwikkeling die de VMCA heeft doorgemaakt vraagt om een duidelijker strategische positionering. Daarvoor heeft de VMCA een slagvaardige organisatie nodig met een duidelijk aanspreekpunt in zowel interne als externe contacten. Ondanks dat het duomanagement de afgelopen jaren goed heeft gefunctioneerd, vindt het bestuur hierin de argumentatie dat de VMCA toe is aan een directeur. Het bestuur is, in samenwerking met de ondernemingsraad, gekomen tot een aanpassing van de organisatiestructuur. In oktober is de nieuwe organisatiestructuur van kracht geworden.

Aan het eind van het jaar is de dagelijkse leiding van de VMCA zoals gezegd in handen van een directeur, te weten Jolien Hoek. Het bestuur, dat in 2011 het traject dat leidt tot een kleiner en diverser bestuur hoopt af te ronden, bestaat op 31 december 2010 uit:

Jan van Berkel	Joseph Bakx
Arjan Deutekom	Wim Faber
Henk Hasper	Sjaak Lammerts
Otto Telkamp	

In het voorjaar is afscheid genomen van Jan Landmeter als bestuurslid. Hij heeft vanaf de oprichting van het Steunpunt Mantelzorg Almere in 1996 zijn bijdrage geleverd als bestuurslid aan SMA en vanaf 2008 aan VMCA.

Personeel

De VMCA vindt het belangrijk om een doelmatig personeelsbeleid te voeren, waarbij medewerkers met plezier bij de VMCA werken en er tevens sprake is van optimale bedrijfsvoering. Werkbegeleiding, deskundigheidsbevordering, samenwerking en persoonlijke ontwikkeling vormen de belangrijkste pijlers van het personeelsbeleid.

De totale formatie bestaat eind 2010 uit 21,4 fulltime formatieplaatsen, ingevuld door 32 medewerkers. In verband met de aangekondigde bezuinigingen is de VMCA dit jaar terughoudend geweest bij het aangaan van arbeidsovereenkomsten voor onbepaalde tijd.

Het ziekteverzuim is 7,1%. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door enkele langdurig zieke medewerkers. Het verzuimbeleid van de VMCA is erop gericht verzuim zo veel mogelijk te beperken door persoonlijk contact te onderhouden met zowel de zieke medewerkers als de Arbodienst.

Er is een preventiemedewerker aangesteld die zich richt op gezond, plezierig en veilig werken bij de VMCA.

In het kader van teambuilding en als voorbeeld voor maatschappelijk ondernemen, hebben de medewerkers zich een dag vrijwillig ingezet voor zorgcentrum De Overloop. Een groep ging met rolstoelafhankelijke bewoners naar de markt, er is een muurschildering gemaakt, de tuin is onder handen genomen en er is geholpen in de keuken.

Medewerkers VMCA aan de slag bij De Overloop

Het bestuur heeft de samenwerking gezocht met de ondernemingsraad om te komen tot een nieuwe organisatiestructuur. Dit proces is constructief verlopen.

De ondernemingsraad doet verslag en legt verantwoording af in een eigen jaarverslag.

1.5 Samenwerking

Om maatschappelijke doelstellingen als versterken van de eigen kracht van burgers en het bevorderen van maatschappelijke participatie goed vorm te geven, is het van belang dat de VMCA samenwerkt met partners in en buiten Almere. Deze samenwerkende partners zijn zowel maatschappelijke organisaties zoals De Schoor, Zorggroep Almere, de Almeerse scholen, MEE en Triade, als ook bedrijven zoals de Rabobank Almere en AGIS. De gemeente Almere is een bijzondere samenwerkingspartner, omdat de VMCA een belangrijke organisatie is die de gemeente de gelegenheid biedt de gestelde WMO-doelstellingen daadwerkelijk in de praktijk te brengen. De samenwerking richt zich op informatie, promotie en belangenbehartiging van vrijwilligerswerk en op herkenning en erkenning en belangenbehartiging van mantelzorgers. Ook afstemming van hulp- en dienstverlening en ontwikkeling van nieuwe vormen van hulp en ondersteuning zijn doel van de samenwerking.

Helden om de Hoek, diner bij de gemeente Almere

Een greep uit de samenwerkingsverbanden:

- De VMCA heeft zitting in de stuurgroep Maatschappelijke Stages (met scholen, stagebiedende organisaties en gemeente) en is de trekker van Helden om de Hoek (met Rabobank Almere en gemeente).
- Verder is samengewerkt met Mooi Zo Goed Zo (o.a. bij NL Doet en de Beursvloer) en De Schoor, binnen de projectgroep EigenKrachtWijzer en met het ROC op het gebied van deskundigheidsbevordering voor vrijwilligers.
- Samenwerking met de Rabobank Almere is gevonden op het gebied van deskundigheidsbevordering rondom maatschappelijk ondernemen en het vinden van klussen voor hun werknemersvrijwilligersdag, met scholen en organisaties in het kader van de maatschappelijke stage, met bedrijven op het gebied van werknemersvrijwilligerswerk en op provinciaal en landelijk niveau op het gebied van ontwikkelingen en innovatie van vrijwilligerswerk.
- In het kader van de WMO-coalitie is een bijdrage geleverd aan de adviesraad, de themagroep Cliënt en burgerparticipatie, de themagroep Participatie, de themagroep Dienstverlening en de Businesscase Almere Haven.
- Uiteraard is er een actieve bijdrage geleverd aan de integrale netwerken en de sociale cafés in de verschillende stadsdelen.
- Op landelijk niveau is de VMCA lid van het NOV en heeft nauwe banden met Movisie. De VMCA is ook lid van de koepelorganisatie Mezzo. Er wordt deelgenomen aan platformbijeenkomsten van Steunpunten Mantelzorg, Vriendendiensten, Buddyzorg en Intensieve Vrijwillige Thuishulp. De VMCA is tevens lid van het Landelijk Steunpunt Vrijwilligers Palliatieve Terminale Zorg en is aangesloten bij Alzheimer Nederland.
- Op provinciaal niveau participeert de VMCA in het Provinciaal Overleg Informele Zorg en het overleg Steunpunten Vrijwilligerswerk.

1.6 www.vmca.nl

De website van de VMCA is dit jaar vernieuwd. Hij is overzichtelijker en er is nu gemakkelijker wijkgericht te zoeken naar vrijwilligersvacatures. Daarbij is er nu de mogelijkheid om filmpjes te tonen aan de bezoekers van de website.

1.7 Financiering

De VMCA heeft een belangrijke subsidierelatie met de gemeente Almere. In 2010 werd de VMCA voor een belangrijk deel gefinancierd door de gemeente. Andere bronnen van inkomsten kwamen van: Oranje Fonds, ministerie van VWS, gemeente Lelystad, Fonds Bijzondere Noden, Fonds NutsOhra.

1.8 Stichting De Hoek

De VMCA participeert in Stichting De Hoek. De stichting beheert de gezamenlijke ruimtes van vrijwilligersverzamelgebouw De Hoek. De VMCA voert het secretariaat van Stichting De Hoek en coördineert de financiële en facilitaire zaken. Stichting De Hoek vergadert 4 maal per jaar.

2 Sector Vrijwilligerswerk

2.1 Algemeen

Vanaf 1 januari 2010 bestaat de sector Vrijwilligerswerk uit twee teams:

- Steunpunt Vrijwilligerswerk en
- Algemene Vrijwilligersprojecten

2.2 Steunpunt Vrijwilligerswerk

2.2.1 Kerntaken

De kernfunctie van het Steunpunt Vrijwilligerswerk is het ondersteunen, stimuleren, versterken en ontwikkelen van vrijwilligerswerk in Almere. De kerntaken liggen op het gebied van:

- bemiddeling;
- informatie en advies;
- belangenbehartiging;
- deskundigheidsbevordering;
- promotie;
- ontwikkeling.

Het Steunpunt Vrijwilligerswerk werkt volgens het landelijk ontwikkelde VOS-model: Vrijwilligers, Organisaties en Samenleving.

De activiteiten van het Steunpunt Vrijwilligerswerk richten zich op:

- het informeren van en activeren tot vrijwilligerswerk van Almeerse burgers en (potentiële) vrijwilligers:
 - bemiddeling
 - promotie en waardering
 - 'makelaar' maatschappelijke stage
- het informeren, adviseren en ondersteunen van organisaties:
 - informatie, advies en ondersteuning
 - deskundigheidsbevordering
 - netwerkvorming
- het aanboren en versterken van maatschappelijke betrokkenheid (samenleving):
 - signalering
 - belangenbehartiging
 - beleidsvorming en -ontwikkeling

2.2.2 Diensten en producten

- Vrijwilligers Vacaturebank (VVB)
- Freeflex
- Informatie, advies en ondersteuning
- Sociaal activeringstraject Latent Talent
- Kleurrijk Talent
- Nieuwe Bestuurlijk Elan Almere (NBEA)
- Maatschappelijke Stage

2.2.3 Bemiddeling

Vrijwilligers Vacaturebank (VVB) en FreeFlex

Vanuit de inloop van de Vrijwilligers Vacaturebank kan een lichte toename van het aantal bezoekers geconstateerd worden. In december 2009 is gestart met een openstelling van de Vrijwilligers Vacaturebank in het steunpunt in Almere Haven en in september 2010 met een openstelling in het Bouwmeesterhuis in Almere Buiten. Ook het aantal digitaal bekeken vacatures is opnieuw fors gestegen. Het aantal aangeboden vacatures is gestegen: er worden meer vrijwilligers gevraagd.

Binnen FreeFlex is het aantal bemiddelingen van vrijwilligers die reageren op kortdurende vrijwilligersklussen fors toegenomen. Deze stijging is vooral het gevolg van de toename van het aantal bedrijven die gebruik maken van de diensten van FreeFlex om, in het kader van Maatschappelijk Betrokken Ondernemen, te zoeken naar kortdurende vrijwilligersklussen bij maatschappelijke organisaties.

Medewerkers van de Kamer van Koophandel tijdens NL Doet aan de slag op Manage De Stek

Sociaal activeringstraject Latent Talent

Het Sociaal Activeringstraject 'Latent Talent' heeft als doel het verhogen van de maatschappelijke participatie en/of het voorkomen van sociaal isolement van langdurig werklozen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, door hen te begeleiden naar en tijdens het doen van een maatschappelijk zinvolle tijdsbesteding in het vrijwilligerswerk. Klanten kunnen worden aangemeld via de Dienst Publiekszaken (voorheen Dienst Sociale Zaken) en/of UWV.

Het aantal aanmeldingen vanuit Dienst Publiekszaken is ongeveer gelijk gebleven. Wel is een toename van mensen met zware problematiek (psychisch/lichamelijk) te constateren, waardoor meer uitval tijdens het traject plaatsvindt. Ondanks intensievere contacten met het UWV, resulterende in de verlenging van het aanbestedingscontract tot juli 2012, is er slechts één aanmelding vanuit het UWV gedaan.

Helaas heeft de gemeente aan het eind van het jaar, onder invloed van bezuinigingen bij de Dienst Publiekszaken, besloten geen nieuwe klanten meer aan te melden voor dit traject. De lopende trajecten worden afgemaakt, daarna zal deze vorm van sociale activering ophouden te bestaan.

Kleurrijk Talent

Kleurrijk Talent heeft als doel de interculturalisatie van het vrijwilligerswerk in Almere te bevorderen. Allochtone mannen en vrouwen die geïnteresseerd zijn in vrijwilligerswerk krijgen begeleiding bij het zoeken naar passende activiteiten en de uitvoering daarvan.

De deelnemers van Kleurrijk Talent zijn voor het merendeel inburgeraars. De meeste inburgeraars zijn naar tevredenheid bij organisaties geplaatst. Sommige inburgeraars willen alleen kortdurend vrijwilligerswerk doen om aan de eisen van hun portfolio te voldoen. Dit zorgde voor weerstand bij een enkele organisatie. Hier is door middel van voorlichting aan inburgeraars en hun docenten en aan de vrijwilligersorganisaties zelf zoveel mogelijk voorkomen dat dergelijke situaties zich weer voor doen. Het doen van vrijwilligerswerk heeft voor de deelnemers toegevoegde waarde: het vergroot hun zelfvertrouwen waardoor ze gemakkelijker contact kunnen leggen met anderen, en makkelijker kunnen integreren.

Kleurrijk Talent richt zich ook op het, waar nodig, vergroten van de toegankelijkheid van vrijwilligersorganisaties voor allochtone vrijwilligers. Voorlichting over inburgering tijdens het kennismakingsgesprek neemt veel drempels voor vrijwilligersorganisaties weg.

Talent in de Buurt

Er is een samenwerking in gang gezet tussen MEE, Triade, De Schoor en de VMCA met als doel kwetsbare mensen met (en zonder) beperking te bemiddelen, te coachen en te ondersteunen naar vrijwilligerswerk, burenhulp of buurtactiviteit, bij voorkeur in hun eigen woonomgeving. Voor de deelnemers vergroot het hun sociale netwerk, biedt het waardering en ontwikkelingskansen en draagt het bij aan maatschappelijke participatie en versterking van de zelfredzaamheid. In 2010 is het plan hiervoor ontwikkeld, zodat in 2011 de daadwerkelijke uitvoering kan starten.

Nieuw Bestuurlijk Elan Almere (NBEA)

Het NBEA heeft als doel om de diversiteit in besturen te laten toenemen, door het bevorderen van instroom en kwaliteit van nieuwe bestuurders voor de vervulling van bestuurlijke functies in non-profitorganisaties in Almere. Daarnaast is er aandacht voor diversiteit in zittende besturen.

- Nieuwe bestuursleden:
Na een wervingscampagne is in 2010 een nieuwe cursus gestart voor potentiële bestuursleden (vier dagdelen). Eén cursus was in 2009 van start gegaan en liep door in 2010.

De belangstelling voor de cursus is groot, al zijn er toch wat mensen voorafgaande en tijdens de cursus afgevallen, veelal door persoonlijke omstandigheden. De cursisten zijn erg enthousiast over de inhoud van de cursus. In 2010 hebben wij aan 20 deelnemers een certificaat ter afsluiting van de cursus kunnen uitreiken.

Ruim de helft van de cursisten heeft inmiddels een bestuursfunctie gevonden bij een non-profitorganisatie in Almere of hebben zelf een stichting opgericht. Een aantal cursisten is zich nog aan het oriënteren op een passende functie.

- Masterclass Diversiteit voor zittende besturen:
De Masterclass Diversiteit is in 2010 twee keer gegeven en de Masterclasses zijn zeer positief ontvangen door bestuurders.

2.2.4 Promotie en waardering

Publiciteit omtrent vrijwilligerswerk is een continu proces waaraan veel aandacht wordt besteed. Naast de tweewekelijkse promotierubriek in Almere Vandaag heeft het Steunpunt Vrijwilligerswerk door middel van persberichten ook regelmatig extra media-aandacht gezocht voor vrijwilligerswerk. Ook is allerlei promotiemateriaal in het kader van de campagne 'Word Vrijwilliger' uitgedeeld tijdens voorlichtingen en is foldermateriaal verspreid in de stad en verkrijgbaar in vrijwel alle openbare ruimten. Verder blijft de website veel bezoekers trekken en is er geïnvesteerd in technieken om ook filmpjes via de site te kunnen tonen.

In 2010 heeft de VMCA een PR team, bestaande uit vrijwilligers, opgezet. Het team bestaat uit 5 leden en heeft als doel de VMCA en het vrijwilligerswerk meer onder de aandacht te brengen bij de inwoners en organisaties. Het PR team zal op markten, festiviteiten en andere openbare gelegenheden aandacht vragen voor het werk van de VMCA en informatie verstrekken over vrijwilligerswerk. De leden van het PR team hebben in het najaar van 2010 een training gehad en zullen in 2011 actief worden ingezet.

De VMCA is begonnen met de voorbereidingen voor 2011, het Europees Jaar van het Vrijwilligerswerk (EJV). Er is een werkgroep met samenwerkingspartners geïnitieerd om het EJV in Almere vorm te gaan geven. Er is een samenwerking met AlmereBreedTV aangegaan om in 2011 diverse filmpjes over vrijwilligerswerk in al zijn facetten te maken.

Het Steunpunt Vrijwilligerswerk is nauw betrokken geweest bij de organisatie en de planning rondom NL Doet, het vrijwilligersfeest Helden om de Hoek (waarbij 200 vrijwilligers getraakteerd zijn op een diner met theaterentertainment op de Internationale Dag van de Vrijwilliger) en de Beursvloer Almere.

2.2.5 Maatschappelijke stage

De voorbereidingsgroep Maatschappelijke stages is vanaf 2010 een stuurgroep geworden, waarin VMCA, scholen, een aantal stagebieders, Sport Service Flevoland en de gemeente zitting hebben. De stuurgroep heeft een samenwerkingsconvenant opgesteld, dat in februari getekend werd door Zorggroep Almere, Primair Onderwijs, Welzijnsstichting De Schoor, Gemeente Almere, VMCA, Sport Service Flevoland en Besturen Beraad Almere-Voortgezet Onderwijs.

In 2010 is www.MaSalmere.nl een begrip geworden voor alle voortgezet onderwijs(VO) scholen en ruim 200 stagebieders in Almere als het gaat om het bij elkaar brengen van vraag en aanbod op het gebied van maatschappelijke stage (MaS). Dit jaar is de website zodanig aangepast dat alle Almeerse VO-scholen hun MaS-administratie kunnen bijhouden in dit systeem. Hiermee voldoen zij direct aan hun verplichting die met ingang van augustus 2011 van kracht is vanuit de wet op de maatschappelijke stage. De meeste scholen zijn aangehaakt bij het digitale matchings-systeem. Verwacht wordt dat de rest in 2011 gaat aanhaken. Zij hebben een gedeelte van de aangemelde leerlingen individueel laten zoeken naar een geschikte MaS-plek. Daarnaast zijn groepsprojecten (zowel gemeentebreed als schooleigen groepsprojecten) op de site gezet, waarop vele leerlingen hun MaS-uren gemaakt hebben. De registratie van deze uren is in het eerste halfjaar achtergebleven, waardoor het aantal bemiddelingen in het systeem beduidend lager staat. Het tweede halfjaar zijn de registraties beter bijgehouden. Dit blijft in 2011 een aandachtspunt.

Stagebieders zijn over het algemeen enthousiast om met leerlingen van het VO aan de slag te gaan, ook al hebben de meeste organisaties een ruime aanlooptijd nodig om tot concrete vacatures te komen.

De organisaties die leerlingen hebben ontvangen, zijn vrijwel allemaal enthousiast over de inzet van de leerlingen en de uitgevoerde activiteiten. Alle organisaties willen graag vaker maatschappelijke stagiaires ontvangen. Ter stimulering en continuering van MaS onder stagebieders heeft de Stuurgroep MaS voor het schooljaar 2010/2011 een tegemoetkomingsregeling voor stagebieders ontwikkeld en uitgezet. Begin 2011 zal het digitale systeem aangepast zijn, zodat het Betaalhuis namens alle scholen de tegemoetkoming aan de stagebieders periodiek zal overmaken. Deze constructie is gecreëerd, zodat de stagebieders geen extra kosten en/of druk op hun financiële administratie krijgen.

Stagebieders waar vrijwel geen beroepskrachten in dienst zijn, en die toch graag MaS-leerlingen willen inzetten, beschikken vaak over onvoldoende capaciteit voor de begeleiding tijdens de MaS. Daarom is een kleinschalig pilotproject ontwikkeld om in 2011 deze stagebieders te ondersteunen met een vrijwillige coach.

In 2011 zal de nadruk liggen op consolideren en uitbreiden van MaS-plekken. Naast de bestaande contacten wordt gekeken naar de mogelijkheden om bedrijven vanuit maatschappelijk betrokken ondernemen te betrekken bij MaS.

Leerlingen Echnaton koken met jonge mantelzorgers

2.2.6 Informatie en advies

De vragen om informatie, advies en ondersteuning vanuit organisaties zijn opnieuw flink gestegen. Vooral vragen omtrent flexibilisering, vrijwilligerswerk voor speciale doelgroepen, maatschappelijke stage en vrijwilligersbeleid komen veel voor.

Daarnaast weten bedrijven het Steunpunt Vrijwilligerswerk ook steeds meer te vinden in hun zoektocht naar vrijwilligerswerk voor hun werknemers (veelal groepsklassen) in het kader van Maatschappelijk Betrokken Ondernemen. We kunnen concluderen dat het Steunpunt Vrijwilligerswerk steeds belangrijker wordt voor de ondersteuning en versterking van het vrijwilligerswerk in Almere.

Begin 2010 is een behoeftenonderzoek uitgevoerd onder organisaties, zodat aan organisaties meer vraaggerichte ondersteuning kan worden geboden. De uitkomsten hebben geleid tot een toename van vraaggerichte persoonlijke contacten met organisaties, en daarnaast een gevarieerd aanbod van workshops. De behoefte aan netwerkvorming wordt in 2011 opgepakt.

2.2.7 Deskundigheidsbevordering

Naast deskundigheidsbevordering door middel van de individuele contacten met organisaties is tevens groepsgewijze deskundigheidsbevordering geboden aan organisaties.

Dit gebeurde onder meer door het samenstellen van een gevarieerd aanbod aan workshops, gebaseerd op de uitkomsten van het behoeftenonderzoek. Zo zijn er diverse workshops aangeboden over onder meer vrijwilligersbeleid, fondsenwerving en PR/communicatie. Daarnaast is in samenwerking met de Rabobank Almere een workshop 'Goede Zaken' gegeven, als voorbereiding op de Beursvloer en zijn er twee masterclasses over diversiteit in besturen georganiseerd.

In samenwerking met het ROC is er in het voorjaar weer een aanbod van deskundigheidsbevorderende cursussen voor vrijwilligers geweest. De cursussen werden druk bezocht en erg gewaardeerd door de vrijwilligers. Ook zijn er voorlichtingen gegeven over vrijwilligerswerk. Verder zijn er voorbereidingen in gang gezet voor de Leergang Ondernemen in 2011.

2.2.8 Netwerkvorming

Dit jaar zijn de voorbereidingen in gang gezet om in samenwerking met de gemeente en De Schoor te starten met stadsdeelgerichte netwerkbijeenkomsten voor maatschappelijke organisaties in 2011. Het uitwisselen van kennis en ervaringen ten aanzien van het werken met vrijwilligers zal hierin centraal staan.

2.2.9 Signalering en beleidsontwikkeling

Het Steunpunt Vrijwilligerswerk onderhoudt vele en nauwe contacten met organisaties. Allerlei signalen die betrekking hebben op vrijwilligerswerk worden gehoord en meegenomen in trends en ontwikkelingen. Anderzijds heeft het Steunpunt Vrijwilligerswerk kennis van landelijke ontwikkelingen op het gebied van vrijwilligerswerk. Het Steunpunt Vrijwilligerswerk heeft namens de VMCA ook een actieve rol in het landelijke netwerk van vrijwilligerscentrales.

Al deze signalen, trends en ontwikkelingen worden vanuit de VMCA doorgegeven aan de gemeentelijke beleidsmakers.

2.3 Algemene Vrijwilligersprojecten

2.3.1 Kerntaken

Het bieden van betekenisvol vrijwilligerswerk gericht op het ondersteunen van zelfredzaamheid en het bevorderen van maatschappelijke participatie onder specifieke doelgroepen.

- Ondersteuning van zelfredzaamheid
- Bevorderen van eigen kracht
- Ondersteunen en bevorderen van maatschappelijke participatie en autonomie
- Bieden van betekenisvol vrijwilligerswerk
- Samenwerking door middel van deelname aan ketens en samenwerkingsverbanden

2.3.2 Diensten en producten

- Taalprojecten
 - Taal in Huis
 - Taalcoaches
- Mentorproject 'Matching Talents'
- Gilde
 - SamenSprak
 - Administratieve adviezen
 - Computerhulp
 - Coach4you
 - (Stads)wandelingen
 - Voorlezen

Taalprojecten

In 2010 is er in toenemende mate sprake geweest van samenwerking tussen Taal in Huis en het project Taalcoaches. Er zijn gezamenlijke trainingen gegeven en steeds meer vrijwilligers zijn voor beide projecten inzetbaar.

- Taal in Huis

Taal in Huis heeft als doel om geïsoleerde allochtone vrouwen de mogelijkheid te bieden in hun eigen huis de Nederlandse taal te leren van Nederlands sprekende vrijwilligsters en daardoor hun deelname aan de maatschappij te stimuleren. De bemiddeling duurt één jaar en aan het eind van het traject wordt geprobeerd in overleg met de deelnemster (en met hulp van de vrijwilligster) een vervolgtraject te vinden. Zo zijn er dit jaar deelnemers doorgestroomd naar onder andere een inburgeringstraject.

De aanmeldingen voor Taal in Huis laten een verschuiving zien. Steeds vaker melden instanties als maatschappelijk werk, de Dienst Publiekszaken en het consultatiebureau vrouwen aan. Vaak zijn dit vrouwen vanuit complexere situaties. Deze vrouwen vragen meer begeleiding, waardoor ook de vrijwilligsters intensiever getraind en begeleid moeten worden en er meer communicatie met de verwijzende instantie nodig is. Daarnaast zijn er steeds meer aanmeldingen van vrouwen die niet bij Taal in Huis thuishoren (bijvoorbeeld omdat ze niet geïsoleerd zijn). Na een intakegesprek worden deze vrouwen dan doorverwezen naar andere projecten, zoals bijvoorbeeld SamenSprak.

Helaas heeft de gemeente besloten Taal in Huis in 2011 af te bouwen, waardoor er geen nieuwe klanten meer aangemeld kunnen worden voor dit traject. Lopende trajecten zullen worden afgemaakt, nieuwe klanten zullen worden verwezen naar andere bestaande taalprojecten.

- Taalcoaches

Dit project, dat in september 2009 van start is gegaan, is zeer voorspoedig verlopen. Het doel is om een inburgeraar te koppelen aan een vrijwilliger om deze extra te ondersteunen bij de taalverwerving in de praktijk. Het zelfvertrouwen om de taal te spreken neemt toe en een stap naar (meer) participatie wordt gezet. Daarnaast wordt met de inzet van taalcoaches een bijdrage geleverd aan sociale cohesie in de samenleving. Mensen uit verschillende culturen leren elkaars achtergrond en gewoonten beter kennen. De inburgeringsbureaus melden inburgeraars aan en het afgelopen jaar was de belangstelling heel groot. De deelnemers zijn vaak gemotiveerd en werken hard om hun examen te halen en te participeren in de samenleving.

Het afgelopen jaar is intensief geworven en daardoor mochten we weer veel nieuwe vrijwilligers verwelkomen. Al deze vrijwilligers dragen bij aan het welzijn en de integratie van hun stadsgenoten.

Mentorproject 'Matching Talents'

Matching Talents koppelt vrijwillige coaches aan jongeren (15 - 23 jaar) en creëert daarmee een wereld waarin jongeren en 'geslaagden' elkaar ontmoeten om zo een bijdrage te leveren aan het terugdringen van (school)uitval. Jongeren komen met hele diverse vragen bij Matching Talents terecht. Deze zijn globaal in te delen in:

- Hoe raak ik lekker in mijn vel (zelfvertrouwen, sterke punten)
- Hoe voer ik mijn taken goed uit (planning, prioriteiten, samenwerken)
- Hoe verbeter ik mijn toekomstperspectief (stage, studiekeuze, solliciteren).

In 2010 is er vooral geïnvesteerd in het bereiken van jongeren. Er is een duidelijk verschil in succesvolle koppelingen tussen coaches en jongeren die zichzelf aanmelden en jongeren die doorverwezen (gestuurd) worden. Motivatie van de jongere blijkt een belangrijke succesfactor te zijn. Daarom wordt er veel tijd besteed aan het bedenken en uitproberen van materialen en methodes om jongeren te laten zien en beleven wat Matching Talents is, om hen zo zelf de weg te laten vinden naar Matching Talents.

Er is een format voor voorlichting in het onderwijs ontwikkeld. Hierbij laten we op interactieve wijze de jongeren beleven dat coaching stoer is en voor hen ook nuttig kan zijn. Ook is er een promotiefilm ontwikkeld in samenwerking met een aantal bij jongeren bekende Nederlanders (Jeroen Post, Ali B, Gio en Soumia). Dit filmpje wordt gebruikt op evenementen en tijdens de voorlichting in de klas.

In november heeft Matching Talents weer aan de beroepenmanifestatie meegedaan, een evenement voor leerlingen uit de derde en vierde klas VMBO met informatie over vervolgoopleidingen en keuzes maken. Ruim 70 jongeren hebben hier aangegeven meer te willen weten over Matching Talents.

In het najaar hebben we de begeleiding van nog lopende koppels (jongeren en vrijwilligers) van het project Uturn overgenomen. Uturn was een project gestart door CMO Flevoland en bedoeld voor kwetsbare jongeren die extra steun kunnen gebruiken bij het vinden en behouden van een stageplek. Inmiddels zijn er gesprekken gaande met ROC Flevoland om dit gedachtegoed uit te breiden en hier binnen Matching Talents extra aandacht aan te besteden.

Een heel mooi cadeau kregen we van de wethouder van Economische zaken Martine Visser die de giften bij haar afscheid als wethouder, aan Matching Talents koppelde. Een heel ander hoogtepunt in 2010 kwam tijdens de landelijke werkconferentie Back-up. Matching Talents mocht als onderdeel van het backup elftal haar doelen en werkwijze presenteren aan HKH Prinses Máxima.

HKH Prinses Máxima met links Aranka Verheugd, coördinator van Matching Talents

Gilde

Het Gilde bestaat grotendeels uit 50-plussers die actief willen zijn in de samenleving. Deze aanbieders stellen hun kennis, ervaring en deskundigheid (opgedaan tijdens werk, hobby of studie) ter beschikking aan anderen (aanvragers), van welke leeftijd dan ook. De dagelijkse gang van zaken binnen het Gilde wordt geleid door vrijwilligers vanuit de werkgroep Gilde. De meeste aanbieders zijn actief binnen specifieke projecten: SamenSprak, Computerhulp, Administratieve Adviezen, Coach4you, Voorlezen en (Stads)wandelingen.

Binnen het Gilde is een aantal ontwikkelingen te benoemen. Zo is het aantal deelnemers aan het project SamenSprak, waarin een vrijwilliger conversatieles Nederlands geeft aan een anderstalige, nog steeds enorm hoog. Binnen de (financieel) administratieve adviezen is sprake van een explosieve groei van het aantal verrichtingen, waarbij ook steeds meer klanten langdurige ondersteuning nodig hebben. Ook het aantal deelnemers aan de stadswandelingen is verdubbeld tot maar liefst ruim 1500 personen. Het aantal aanvragers voor computerhulp is ook gestegen, daar wordt steeds vaker eenmalige hulp geboden. Binnen Coach4you (waarin een kind wordt gecoacht bij de overgang van basisschool naar middelbare school) is een afname van het aantal koppels te constateren, terwijl het aantal aanmeldingen juist stijgt. Dit wordt vooral veroorzaakt door het doorsturen van te zware probleemjongeren voor dit vrijwilligersproject. Het aantal vrijwilligers dat voorleest op peuterspeelzalen blijft ongeveer gelijk.

3 Informele Zorg

3.1 Kerntaken

De Vrijwilligers Zorgcentrale en het Steunpunt Mantelzorg vormen samen de sector Informele Zorg.

De kerntaken zijn:

- het stimuleren, ondersteunen en versterken van de mantelzorg in Almere en
- het bieden van betekenisvol vrijwilligerswerk gericht op het ondersteunen van zelfredzaamheid, het bevorderen van de eigen kracht en maatschappelijke participatie.

3.2 Doelgroepen

De sector Informele Zorg onderscheidt drie doelgroepen: mantelzorgers, hulpvragers en vrijwilligers.

- **Mantelzorgers:** binnen mantelzorgondersteuning zijn zeven doelgroepen aangewezen waarvoor een specifiek aanbod bestaat en ontwikkeld wordt.
Dit zijn:
 - zwaar belaste mantelzorgers
 - jonge mantelzorgers
 - mantelzorgers dementie
 - mantelzorgers geestelijke gezondheidszorg (GGZ)
 - mantelzorgers niet aangeboren hersenletsel (NAH)
 - werkende mantelzorgers en
 - allochtone mantelzorgers.
- **Hulpvragers:** onder de doelgroep vallen mensen met een beperking, chronische ziekte, psychische problemen, dementie, mensen met een beperkt sociaal netwerk of mensen in de terminale fase van hun leven die ondersteuning nodig hebben in hun eigen omgeving.
- **Vrijwilligers:** de vrijwilligers van de Vrijwilligers Zorgcentrale zijn inwoners van Almere die zich in hun eigen buurt of stad willen inzetten voor mensen in kwetsbare situaties.

3.3 Doelstellingen

De VMCA streeft met de organisatie van informele zorg de volgende doelen na:

1. Het inzetten van vrijwilligers bij hulpvragers en mantelzorgers ter ondersteuning van de zelfstandigheid, het bevorderen van de eigen kracht en maatschappelijke participatie
2. Het bieden van deskundige ondersteuning aan mantelzorgers
3. Het inzetten van vrijwilligers ter ontlasting van mantelzorgers (informele respijtzorg)
4. Het bieden van betekenisvol vrijwilligerswerk in de informele zorg.

3.4 Diensten en producten

Onder de sector Informele Zorg vallen de volgende diensten:

1. Vrijwillige Thuishulp
2. Intensieve Vrijwillige Thuishulp en Buddyzorg
3. Vrijwilligers Terminale Zorg
4. Vriendschap op Maat
5. Versterk je Netwerk
6. Steunpunt Mantelzorg

In 2010 is via Mezzo, de landelijke vereniging voor Mantelzorgers en Vrijwilligerszorg, door Desan een onderzoek uitgevoerd rond tevredenheid over onze dienstverlening.

De gemiddelde waardering van mantelzorgers over ondersteuning door het Steunpunt Mantelzorg was een 7,6.

De gemiddelde waardering van de zorgvragers die hulp kregen van een vrijwilliger van de VMCA was een 8,5.

De gemiddelde waardering van vrijwilligers over de ondersteuning die zij kregen vanuit de VMCA was een 8,3.

Het hele rapport is te vinden op de website www.vmca.nl (nieuws/archief 23-7-2010).

3.5 Toenemende samenwerking

EigenKrachtWijzer

Binnen dit project werken meerdere organisaties in Almere met de gemeente aan de EigenKrachtWijzer.

Deze digitale vragenlijst is een hulpmiddel om op de vraag van de gebruiker een zo gepast mogelijk aanbod te doen. Daarbij wordt uitgegaan van de eigen kracht van de hulpvrager, de kracht van zijn of haar omgeving en daarop aansluitend ondersteunende hulp van vrijwilliger of professional.

Zowel medewerkers van de VMCA als een groepje getrainde vrijwilligers staan klaar om burgers van Almere te ondersteunen bij het invullen van de EigenKrachtWijzer.

Businesscase Almere-Haven

Binnen dit project werken meerdere organisaties in Almere samen. Er worden bij circa 45 cliënten met een grote zorgconsumptie en een hulpvraag (wonende in Almere Haven en Agis-verzekerd) gewerkt met de EigenKrachtWijzer, een in Almere ontwikkelde vragenlijst die de ondersteuningsbehoefte van de hulpvrager aangeeft op verschillende levensdomeinen. Vervolgens gaat een casemanager, meestal één van de werkgroepleden, met de cliënt op zoek naar oplossingen. Hierbij staan de eigen kracht van de cliënt en de mogelijkheden die zijn of haar netwerk biedt centraal.

In 2010 zijn 2 medewerkers van de VMCA aangesteld als casemanager. Zij hebben beiden als casemanager een cliënt begeleid, met wie zij gedurende het jaar hebben gezocht naar een passend aanbod dat is afgestemd op de behoeften en kwaliteiten van de deelnemer.

Ketenzorg Dementie

De VMCA participeert in het Netwerk Dementie en vormt een onderdeel van de ketenzorg dementie in Almere. Het doel is om mensen met dementie en hun mantelzorgers in de thuissituatie zo te ondersteunen, dat de kwaliteit van leven gewaarborgd is, de zorg op maat is en de mantelzorger zich ondersteund weet.

Samen met Zorggroep Almere organiseert de VMCA stadsdeelgericht verwenmiddagen voor mantelzorgers en hun zorgvragers en mantelzorgdiners voor mantelzorgers en hun dementerende partner.

In toenemende mate worden vrijwilligers thuis ingezet om de taak van mantelzorgers even over te nemen.

Palliatief Netwerk Almere

Het Palliatief Netwerk Almere is een samenwerkingsverband tussen allerlei organisaties (o.a. Zorggroep Almere, Flevoziekenhuis, VMCA, Hospice Almere en Parkhuys) die zich inzetten om de kwaliteit van en de toegang tot de palliatieve zorg (zorg voor mensen die gaan sterven) in Almere te verbeteren. Het Palliatief Netwerk Almere richt zich hierbij vooral op informatievoorziening, samenwerking en deskundigheidsbevordering. De VMCA is zowel vertegenwoordigd in de stuurgroep als in het daadwerkelijke netwerk.

ShareCare

In 2010 is in samenwerking met Gemeente Almere, Agis en Almere Kennisstad een communicatieplan gemaakt om meer ruchtbaarheid te geven aan ShareCare, een gratis aan te maken persoonlijke website waarop mantelzorgers samen de zorg rondom een zorgvrager kunnen plannen en delen.

Be my Friend

In Almere bestaan diverse initiatieven gericht op het uitbreiden van vriendennetwerken van kwetsbare mensen. Er is een samenwerking aangegaan door VMCA, MEE, Humantias, Triade en De Schoor om deze initiatieven met elkaar te verbinden, zodat er een stedelijk collectief aanbod komt. De initiatieven zullen naast elkaar blijven bestaan, maar waar mogelijk zullen taken gezamenlijk worden uitgevoerd, zoals publiciteit, werving en training van vrijwilligers. In 2010 is het plan hiervoor ontwikkeld, zodat in 2011 de daadwerkelijke uitvoering hiervan kan starten.

Netwerkvorming

Binnen Almere biedt een aantal organisaties trajecten aan die erop gericht zijn het sociale netwerk van kwetsbare mensen te vergroten en te activeren. Deze trajecten zijn gericht op het versterken van de eigen kracht en de omgeving van de burgers. VMCA, Triade, Community Support en Zorggroep Almere hebben de samenwerking gezocht om tot een breed aanbod te komen, uitgevoerd door zowel professionals als vrijwilligers. Het doel is ook de netwerkgedachte te verspreiden binnen Almere en de Almeerse organisaties. Dit jaar heeft de samenwerking vorm gekregen. In 2011 zal de daadwerkelijke uitvoering van start gaan.

3.6 Toename van de vraag

Steeds meer organisaties, mantelzorgers en hulpvragers weten de VMCA te vinden voor hulp en ondersteuning. Voorop staat nog steeds dat vrijwillige inzet aanvullend is op de mantelzorg.

In 2009 is er sprake geweest van een enorme stijging van het aantal mantelzorgers (53%) en hulpvragers (62%). Door de enorme groei van het aantal mantelzorgers die een beroep doen op ondersteuning vanuit de VMCA was het Steunpunt Mantelzorg genoodzaakt haar activiteiten rond werving te minimaliseren en haar aandacht te richten op daadwerkelijke ondersteuning van de huidige bereikte cliëntengroep. In 2010 is een start gemaakt met het opzetten van een PR team voor de gehele VMCA, bestaande uit geschoolde vrijwilligers. In 2011 zal hiervan gebruik gemaakt worden voor wat betreft informatievoorziening over de diensten van de VMCA en werving van nieuwe mantelzorgers en vrijwilligers.

In 2010 was de stijging van het aantal mantelzorgers 15%. De complexiteit van de hulpvragen is toegenomen en daarmee de intensiteit van individuele procesbegeleiding. Het project Verbeterde ondersteuning aan allochtone mantelzorgers heeft geleid tot een stijging van het aantal allochtone mantelzorgers die een beroep doen op ondersteuning vanuit de VMCA. Vanaf de start van het project (november 2008) tot december 2010 is dit een stijging van 265%. Eind 2010 is 15,7% van het aantal bij de VMCA aangesloten mantelzorgers van allochtone afkomst.

Door een toename van de vraag en het uitblijven van uitbreiding van capaciteit van de ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers binnen de sector Informele Zorg, komt het steeds vaker voor dat hulpvragers niet direct een vrijwilliger bemiddeld krijgen. De wachttijd kan hierdoor oplopen tot meerdere maanden. Ook is er dikwijls sprake van een wachtlijst voor deelname aan activiteiten voor mantelzorgers.

3.7 Vrijwilligers Zorgcentrale

3.7.1 Vrijwilligers algemeen

De vrijwilligers van de Vrijwilligers Zorgcentrale zetten zich één-op-één in voor mensen met een hulpvraag. Naast het bieden van hulp en ondersteuning, is het bieden van betekenisvol vrijwilligerswerk een belangrijke doelstelling van de Vrijwilligers Zorgcentrale.

In het afgelopen jaar hebben 497 gemotiveerde vrijwilligers zich ingezet voor de Vrijwilligers Zorgcentrale. Het aantal vrijwilligers is in 2010 ten opzichte van het voorgaande jaar met 7% gestegen.

• Studenten

De VMCA biedt HBO-studenten de mogelijkheid om stage te lopen als vrijwilliger. In het afgelopen jaar hebben 49 studenten in het kader van een stage geparticipeerd in de informele zorg. Voor het zevende jaar zijn studenten fysiotherapie van de Hogeschool van Amsterdam (HvA) ingezet als vrijwilliger om ervaring op te doen met mantelzorgsituaties. Daarnaast lopen studenten van de Hogeschool van Amsterdam en Hogeschool In Holland van de opleiding Maatschappelijk werk en Dienstverlening stage als vrijwilliger voor Vriendschap op Maat, Intensieve Vrijwillige Thuishulp en Buddyzorg om ervaring op te doen met mensen met een psychiatrische, sociale en/of lichamelijke beperking.

• Werving

Extra inzet op wervingsactiviteiten is nodig om het vrijwilligersbestand op peil te houden, nieuwe doelgroepen te bereiken en de continuïteit van de hulpverlening te waarborgen. De activiteiten zijn gericht op het bekend maken van het aanbod van de Vrijwilligers Zorgcentrale. Naast de reguliere wervingsactiviteiten als het verzenden van persberichten aan lokale media en promotie op beurzen en markten, is wederom geïnvesteerd in contact met relevante HBO-opleidingen en de daarbij behorende voorlichting en stagemarkten.

• Ondersteuning en deskundigheidsbevordering

De vrijwilligers krijgen professionele ondersteuning door (HBO-opgeleide) coördinatoren. Er wordt veel zorg besteed aan een passende match tussen hulpvrager en vrijwilliger. Met name de intensieve zorg vraagt om goede begeleiding van vrijwilligers. De coördinatoren zijn verantwoordelijk voor de basistraining en organiseren bijeenkomsten, trainingen en deskundigheidsbevordering, afgestemd op de doelgroep waarvoor vrijwilligers zich inzetten.

In 2010 is vijf maal een basiscursus gegeven voor startende vrijwilligers, afgestemd op hun specifieke inzet. Per vrijwilligersgroep zijn maandelijks bijeenkomsten gehouden, waarvan een aantal met een inhoudelijk thema. De thema's waren bijvoorbeeld:

- Ben je (niet) te beroerd om hulp te vragen?
- Borderline
- Dementie en
- Als het niet beter wordt.

Kennisdag VMCA vrijwilligers 16 oktober 2010

In 2010 is voor het eerst een kennisdag georganiseerd waarvoor alle vrijwilligers van de VMCA zijn uitgenodigd. Tijdens deze kennisdag zijn drie workshops elk drie maal aangeboden aan de vrijwilligers. De workshops, met de thema's: Werken vanuit je kracht, Interculturele communicatie en Gesprekstechnieken zijn door ruim 80 vrijwilligers gevolgd. Omdat het een groot succes was, zal een kennisdag voor vrijwilligers deel uit blijven maken van het programma van deskundigheidsbevordering van de VMCA.

Naast groepsbegeleiding is individuele begeleiding geboden aan de vrijwilligers en stagiaires. Tevens werden enkele ontspanningsactiviteiten georganiseerd voor vrijwilligers en hulpvragers. Uitgangspunt hierbij is dat er een informeel contactmoment wordt gecreëerd, waarop koppels elkaar kunnen ontmoeten. Ook kregen vrijwilligers als dank en blijk van waardering een uitje aangeboden en een kerstbijeenkomst met bijbehorende attentie.

3.7.2 Vrijwillige Thuishulp

De Vrijwillige Thuishulp is een vorm van georganiseerde burenhulp en biedt ondersteuning aan mensen die vanwege een beperking of om gezondheidsredenen laagdrempelige hulp nodig hebben. De vrijwilligers bieden hulp in de vorm van vriendschappelijk bezoek, (samen) boodschappen doen, wandelen, begeleiding bij vervoer, technische of timmerklusjes of tuinonderhoud.

Tevens biedt de Vrijwillige Thuishulp wandelprojecten voor rolstoelafhankelijke bewoners in de zorgcentra De Kiekendief, Archipel en De Overloop. In De Overloop is dit jaar een tweede wandelgroep gestart. In april 2010 is het 10-jarig bestaan gevierd van de wandelgroepen. De eerste wandelgroep is in april 2000 in De Kiekendief gestart. De wandelgroepen bestaan uit 48 vrijwilligers.

10 jaar Wandelgroep Vrijwillige Thuishulp

De Vrijwillige Thuishulp neemt ook deel aan het project Preventief Huisbezoek waarvoor vrijwilligers huisbezoeken bij 70-plussers afleggen om voorlichting te geven en hulpvragen te signaleren.

De bemiddeling tussen hulpvragers en vrijwilligers wordt mogelijk gemaakt door de vrijwillige telefoonbemiddelaars. Zij zijn verantwoordelijk voor het aannemen, beoordelen en bemiddelen van de hulpvragen.

De Vrijwillige Thuishulp heeft in 2010 twee vrijwilligers geworven en getraind voor hulp en ondersteuning bij de EigenKrachtWijzer.

De Vrijwillige Thuishulp vertegenwoordigt de VMCA onder andere bij de Integrale Netwerken, de Sociale Cafés en de Activeringscentra.

3.7.3 Intensieve Vrijwillige Thuishulp en Buddyzorg

De Intensieve Vrijwillige Thuishulp/Buddyzorg zet vrijwilligers in voor het ontlasten, ondersteunen en aanvullen van de mantelzorg (informele respijtzorg) en biedt praktische en emotionele ondersteuning aan mensen met chronische of levensbedreigende aandoeningen.

De vrijwilligers dragen ook bij aan het ondersteunen van de zelfredzaamheid van hulpvragers, zodat zij zo goed mogelijk in hun eigen omgeving kunnen functioneren. Tot de doelgroep horen (mantel)zorgsituaties bij mensen met niet aangeboren hersenletsel (NAH), mensen met dementie, mensen met een chronische ziekte en mensen levensbedreigende aandoening (kanker, HIV/Aids).

In 2010 is Buddyzorg geïntegreerd in de Intensieve Vrijwillige Thuishulp, omdat de scheiding tussen de ene en de andere dienstverlening niet altijd duidelijk te maken is.

De meeste hulpvragen komen van mensen met chronische ziekten en mensen met dementie. Het aantal hulpvragen van mensen met dementie is gestegen met 22%. Daarbij is de complexiteit van de zorgsituaties toegenomen. De verwachting is dat deze trend zich zal voortzetten.

Het aantal zorgsituaties waarbij hulp is geboden is ten opzichte van het voorgaande jaar met 3,5% gestegen. De gerealiseerde hulp is de maximale capaciteit die de Intensieve Vrijwillige Thuishulp kan realiseren binnen de bestaande capaciteit. Er zijn 184 hulpvragers die een beroep hebben gedaan op de Intensieve Vrijwillige Thuishulp. Het aantal hulpverleningsuren is met 15,5% gestegen.

3.7.4 Vrijwilligers Terminale Zorg

De Vrijwilligers Terminale Zorg zet zich in voor het ontlasten, ondersteunen en aanvullen van mantelzorg in situaties waarin mensen in de terminale fase thuis verzorgd worden. Vrijwilligers worden met name ingezet om aanwezig te zijn en hand- en spandiensten te verrichten. Ook wordt buddyzorg ingezet voor praktische en emotionele ondersteuning in een eerdere fase van het ziekteproces.

In december is er speciaal voor de vrijwilligers van de Terminale Zorg een interactieve kerstvoorstelling met diner georganiseerd in de Schouwburg Almere. Dit is mogelijk gemaakt door het fonds NutsOhra. Ook de vrijwilligers van de Intensieve Vrijwillige Thuishulp en Vriendschap op Maat zijn hiervoor uitgenodigd.

Kerststal door vrijwilligers en medewerkers VMCA in de schouwburg

3.7.5 Vriendschap op Maat

Vriendschap op Maat koppelt vrijwilligers gedurende een of twee jaar aan mensen met een psychiatrische achtergrond. Het project stelt zich ten doel sociaal isolement te voorkomen, te doorbreken en maatschappelijke participatie te bevorderen. Door samen activiteiten te ondernemen vergroten vrijwilligers de leefwereld van de hulpvragers. De relatie tussen de deelnemer en vrijwilliger is gebaseerd op gelijkwaardigheid. Gelijkwaardig contact heeft een positieve invloed op het zelfbeeld van de hulpvragers en draagt bij aan hun ontwikkeling naar meer zelfstandigheid en eigen initiatief.

De vraag naar vrijwilligers blijft groeien. Om aan deze vraag tegemoet te komen zijn er in het afgelopen jaar wederom HBO-studenten ingezet. Zij namen 18 koppelingen voor hun rekening. Het totaal aantal koppelingen is, mede door de inzet van studenten, licht gestegen. Ondanks deze inspanningen is het aantal mensen op de wachtlijst toegenomen. Binnen de wachtlijst zien wij een stijging van hulpvragers met complexe problematiek. Dit komt door een dubbele diagnose (bijvoorbeeld een combinatie van -meerdere- psychiatrische problemen en een verstandelijke beperking). Dit maakt het vinden van een juiste match moeilijker.

3.7.6 Versterk je Netwerk

Voor veel mensen is het hebben van een sociaal netwerk vanzelfsprekend. Echter, voor een steeds groter wordende groep is dat helaas niet het geval. Allerlei redenen, zoals een lichamelijke, psychische of sociale beperking kunnen hiervan de oorzaak zijn. Versterk je Netwerk biedt ondersteuning door een vrijwillige coach om het sociale netwerk aan te spreken, te activeren en zo nodig uit te breiden. Versterk je Netwerk is als kleinschalige proef gestart in 2008. Vanaf juli 2010 is dit in groter verband en met vrijwilligers voor een brede doelgroep aangeboden. Er worden vrijwillige coaches geworven, getraind en ingezet bij mensen die een zeer beperkt tot geen sociaal netwerk hebben. De koppelingen worden één-op-één gemaakt. De netwerkcoach ondersteunt en begeleidt de hulpvrager bij het opzetten, uitbreiden en onderhouden van een sociaal netwerk. De eigen kracht van de hulpvrager staat centraal. Wat zijn de kwaliteiten van de hulpvrager? Wat is het doel van het coachingstraject? Hoe kan hij/zij dat doel bereiken? Welke keuzes dienen daarin gemaakt te worden? Welke hulp is daarbij nodig? Op deze en andere vragen dient de hulpvrager zelf antwoord te geven. De coach begeleidt het proces, maar geeft geen kant-en-klaar antwoord en/of oplossing. Een coachingstraject duurt zes tot negen maanden.

De VMCA werft, traint en zet de coaches in. De coaches krijgen bij aanvang een speciale training van 4 dagdelen. Vervolgens worden themabijeenkomsten, intervisiebijeenkomsten en persoonlijke begeleiding geboden.

3.8 Steunpunt Mantelzorg

3.8.1 Herkenning en erkenning, informatie en advies

Mantelzorgers en organisaties die met mantelzorgers in contact komen worden van informatie voorzien via nieuwsbrieven, maandelijkse uitnodigingen/posters, mailings, en dergelijke.

In 2010 is de vernieuwde website van de VMCA online gegaan en uitgebreid met informatie. Informatie en advies over mantelzorg(ondersteuning) is gegeven bij de Vrouwenwijzer, Zorggroep Almere, Mezzo en Primo Noord-Holland. In de Almere Vandaag heeft een paginagrote advertentie gestaan over Mantelzorg. In Almere Deze Week heeft een paginagrote publicatie en advertentie rond jonge mantelzorgers gestaan. Maandelijks is het aanbod van Steunpunt Mantelzorg besproken op Stadsradio Almere in het programma Almere Actueel.

Er is een toename geweest van het aantal vragen vanuit de media om medewerking te verlenen aan programma's rond mantelzorg (NCRV TV, Hart van Nederland, Omroep Flevoland, VPRO, BNN, KRO/IKON/Kruispunt, EO TV, Ombudsman/VARA, Tijdschrift Vriendin, Tijdschrift Libelle). Er is met name aan jonge mantelzorgers veel aandacht besteed in de media.

Het Steunpunt Mantelzorg heeft meegewerkt aan diverse onderzoeken, zoals naar de positie van allochtone mantelzorgers, naar het functioneren van en de behoefte aan hulp van jongeren met een chronisch lichamenlijk zieke ouder (UVA) en naar gebruiksvriendelijkheid van de website WMO voorzieningen (Health School/WMO-raad).

3.8.2 Individuele en groepsgewijze ondersteuning

Het basisaanbod is gehandhaafd. Nieuwe initiatieven zijn er geweest op het gebied van ondersteuning van mantelzorgers ASS (Autistisch Spectrum Stoornis), werkende mantelzorgers, mantelzorgers GGZ en allochtone mantelzorgers. Naast het reguliere aanbod zijn in samenwerking met organisaties extra ontspannende activiteiten aangeboden. Er is een grote betrokkenheid vanuit de maatschappij bij de problematiek van mantelzorgers. Mooi zo Goed zo verzorgde een concert voor mantelzorgers in het Concertgebouw en een boottocht in samenwerking met Almere Veertje. Medewerkers van de Rabobank boden zich in het kader van de coöperatiedag aan als vrijwilliger om een bingo voor mantelzorgers te organiseren. De Lionsclub regelde een Sinterklaas voor een activiteit voor jonge mantelzorgers. Echnaton heeft in het kader van maatschappelijke stages een rol gespeeld door op de Dag van de Mantelzorg zorg te dragen voor de ontvangst van de gasten en bediening bij het diner. Daarnaast hebben leerlingen van het Echnaton tijdens de kerstviering voor mantelzorgers de catering verzorgd en ontspannende workshops gegeven.

Er is veel behoefte aan informatie over het mantelzorgcompliment. Deze regeling is ingesteld om mantelzorgers die AWBZ zorg geven/afnemen ten behoeve van degene voor wie zij zorgen te compenseren. De regeling is ingewikkeld en vraagt veel verduidelijking. Wat betreft informatievoorziening is meer gebruik gemaakt van digitale mogelijkheden om mantelzorgers te bereiken met informatie over specifieke activiteiten en ontwikkelingen. Voor deelname aan groepsactiviteiten ontstond voor veel activiteiten een wachtlijst. Dit was met name het geval bij ontspannende activiteiten, zoals de Vrij-van-Zorg Middagen, de Dag van de Mantelzorg en activiteiten voor jonge mantelzorgers.

3.8.3 Educatie en lotgenotencontact

Er zijn verschillende vormen van educatie aangeboden, te weten:

- Cursussen:
 - In Balans, een algemene basiscursus voor mantelzorgers
 - Cursus voor mantelzorgers NAH (niet aangeboren hersenletsel)
- Themabijeenkomsten: voor mantelzorgers, voor allochtone mantelzorgers en voor ex-mantelzorgers.
- Themagerichte gespreksgroepen: Dementie, GGZ, Algemeen, NAH.

De meerwaarde van groepsgewijze educatie is dat mantelzorgers elkaar ontmoeten en ervaringen en tips uitwisselen, en zo dus lotgenotencontact ervaren. Uit deze groepen ontstaan vaak informele netwerken van en vriendschappen tussen mantelzorgers, die door mantelzorgers als ondersteunend worden ervaren.

3.8.4 Belangenbehartiging

Belangenbehartiging Mantelzorgers Almere (BMA) heeft zich beziggehouden met het speerpunt mantelzorg en werk. Er is een handreiking voor werkgevers ontwikkeld om mantelzorgvriendelijk personeelsbeleid te voeren. Voor werkende mantelzorgers is de workshop 'Balans in privé en werk' ontwikkeld en aangeboden. Met het Ciz en Mezzo is overleg gepleegd rond knelpunten inzake uitvoering van het mantelzorgcompliment. Mantelzorgers zijn uitgenodigd ervaringen en knelpunten rond veranderingen in de AWBZ kenbaar te maken. Via publicaties is uitleg gegeven over wet- en regelgeving rond mantelzorg.

3.8.5 Specifieke doelgroepen in de ondersteuning aan mantelzorgers

• Allochtone mantelzorgers

In 2010 heeft Steunpunt Mantelzorg het project Verbeterde ondersteuning aan allochtonen mantelzorgers afgerond. Naar aanleiding daarvan is een presentatie gehouden en een projectverslag geschreven. Drie vragen stonden hierbij centraal:

- Wie zijn allochtone mantelzorgers en hoe kunnen we hen (beter) bereiken?
- Wat hebben allochtone mantelzorgers nodig aan ondersteuning?
- Hoe kan het Steunpunt Mantelzorg haar aanbod toegankelijk(er) maken voor allochtone mantelzorgers?

In 2010 zijn 20 groepsactiviteiten georganiseerd voor allochtone mantelzorgers, waaronder themabijeenkomsten over persoonsgebonden budget (PGB), Communicatie en Zorg voor jezelf. Daarnaast zijn er ontspanningsactiviteiten georganiseerd, zoals Kom Koken.

Bij aanvang van het project, in 2008, stonden er bij het Steunpunt Mantelzorg 48 mantelzorgers van niet Nederlandse afkomst ingeschreven. In december 2010 waren dat er 175, een stijging van 265%. Het project is in november 2008 gestart en afgerond in december 2010.

Het projectverslag is te vinden op www.vmca.nl/publicaties onder de naam 'Familiezorg'.

De belangrijkste resultaten:

- Het PR materiaal van het Steunpunt Mantelzorg is ook afgestemd op allochtonen
- Allochtone mantelzorgers (h)erkennen zich vaker als mantelzorger
- Het netwerk rond allochtone mantelzorgers is vaker versterkt en uitgebreid
- Er is meer inzicht in de wensen en behoeften van allochtone mantelzorgers
- Er is doelgroepgericht aanbod ontwikkeld
- Allochtone mantelzorgers nemen vaker deel aan het reguliere aanbod; drempels zijn verlaagd
- Allochtone mantelzorgers worden vaker succesvol ondersteund; men is tevreden over het aanbod
- De VMCA heeft haar medewerkers getraind op interculturele communicatie
- Organisaties in Almere verwijzen allochtone mantelzorgers door naar de VMCA
- Alle consultants werken met allochtone mantelzorgers
- De groepsdynamiek en (h)erkenning binnen doelgroepgericht aanbod helpt de mantelzorgers om (met elkaar) deel te nemen aan reguliere activiteiten
- Het Steunpunt Mantelzorg is actief in kennisnetwerk Kleurrijke Zorg
- Het aantal allochtone mantelzorgers die zich hebben aangemeld bij de VMCA voor ondersteuning is fors gegroeid

Het huidige aanbod voor allochtone mantelzorgers:

- Individuele ondersteuning/procesbegeleiding
- Ontspanningsactiviteit/lotgenotencontact Kom Koken
- Cursus Help, waar moet ik heen voor mijn kind met extra zorg? (Voor Arabisch sprekende mantelzorgers)
- Gespreksgroep voor allochtone mantelzorgers (themagerichte bijeenkomsten, informatievoorziening en lotgenotencontact)

Wethouder Ineke Smidt neemt het eerste boekje Familiezorg in ontvangst

- **Jonge mantelzorgers**

Het aantal jonge mantelzorgers die een beroep doen op ondersteuning vanuit de VMCA is in het afgelopen jaar enorm gegroeid. Er vinden steeds meer doorverwijzingen vanuit hulpverlenende instanties plaats. Elke maand wordt er een activiteit voor één van de vier verschillende leeftijdsgroep aangeboden. Daarbij wordt rekening gehouden met de leefwereld, leeftijd en interesses van de kinderen, tieners en jongeren, zodat zoveel mogelijk jonge mantelzorgers van het aanbod gebruik kunnen en willen maken.

De complexiteit van de ondersteuning is toegenomen. Veel gezinnen hebben behalve met de mantelzorgsituatie ook te maken met financiële problemen. Ook is bij een aantal gezinnen de situatie zo zorgelijk, dat contact is gezocht met jeugdhulpverlening of Zorggroep Almere.

Er is een samenwerking opgebouwd met het Echnaton in het kader van de uitvoering van maatschappelijke stages. Leerlingen van het Echnaton verzorgden de activiteit Koken met jonge mantelzorgers, waarbij leerlingen één-op-één werden gekoppeld aan een jonge mantelzorger. ROC stagiaires Sport en Beweging organiseerden onder leiding van de Almeerse Schaatsvereniging schaatslessen en een sport en spel activiteit in een sporthal.

In de zomervakantie is er voor de jongste deelnemers een uitje georganiseerd naar de Linnaeushof en de oudsten gingen naar Walibi om zo alle jonge mantelzorgers een leuke vakantiedag te bezorgen en hen even te ontlasten van hun zorg.

Jonge mantelzorgers in Walibi

Voor de ondersteuning van jonge mantelzorgers zijn ter versterking van het team twee stagiaires aangetrokken van de opleiding Sociaal Pedagogische Hulpverlening (SPH) en Maatschappelijk Werk en Dienstverlening (MWD). Het Kinderpersbureau van De Schoor, Welzijnswerk Almere heeft vijf jonge mantelzorgers opgeleid om te leren filmen. Vervolgens hebben zij in de thuissituatie gefilmd en zijn zij geïnterviewd over hoe het is om jonge mantelzorger te zijn. De film heeft geleid tot een promotiefilm.

Er is medewerking gevraagd vanuit de Universiteit van Amsterdam ten behoeve van een onderzoek naar het functioneren van en de behoefte aan hulp van jongeren met een chronisch lichamelijk zieke ouder. Verder is vanuit verschillende media (VPRO, Hart van Nederland, BNN, KRO/IKON/Kruispunt, EO Tijdschrift Vriendin, tijdschrift Libelle) gevraagd om te bemiddelen naar jonge mantelzorgers die bereid waren om ervaringsverhalen te delen in tijdschriften en televisieprogramma's.

De expertise over ondersteuning aan jonge mantelzorgers opgedaan binnen de VMCA is gepresenteerd aan mantelzorgconsulenten, leerkrachten en gemeentebambtenaren uit de provincie Noord Holland bij Primo Noord-Holland (centrum voor maatschappelijke ontwikkeling in Noord-Holland). Ook is expertise verleend aan steunpunten mantelzorg elders in het land over het in kaart brengen van jonge mantelzorgers en het opzetten van aanbod voor jonge mantelzorgers.

Via subsidie van de gemeente Almere en het Fonds Bijzondere Noden is het in 2010 voor het eerst mogelijk geworden op de landelijke Dag van de Mantelzorg ook een dag voor jonge mantelzorgers te organiseren. Ruim 60 jonge mantelzorgers tussen 4 en 24 jaar hebben genoten van een spannende dag en de musical Kruieltje in het Eftelingtheater.

Het basisaanbod voor jonge mantelzorgers in 2010:

- Individuele ondersteuning van jonge mantelzorgers en hun ouders
- Ontspanningsactiviteiten en lotgenotencontact voor leeftijdsgroepen 4 tot 8 jaar, 8 tot 12 jaar, 12 tot 16 jaar en 16 tot 24 jaar
- Thuis bij Ons; verdiepingsgroep verwerking
- Website jonge mantelzorgers en Hyves
- Begeleiding aan ouders met betrekking tot ondersteuning van de jonge mantelzorger
- Voorlichting en presentaties ten behoeve van (h)erkenning jonge mantelzorgers
- Behoeftetepeiling onder jonge mantelzorgers
- Versterken van het netwerk rond jonge mantelzorgers en verwijzing naar externe hulpverlening

• Mantelzorgers GGZ

Specifieke ondersteuning aan mantelzorgers van mensen met GGZ-problematiek is verder vormgegeven door het opbouwen en intensiveren van samenwerking met onder andere STIP, Ypsilon, de Meregwaard, GGZ consulenten Steunpunten Mantelzorg, Mezzo, Zorggroep Almere, Gespecialiseerde Gezinsverzorging, Kwintes en de familievertouwenspersoon van de Symforagroep.

Met de Meregwaard is een samenwerkingsverband in het project Preventieve Ondersteuning Mantelzorgers (POM). Mantelzorgers van cliënten van de Meregwaard worden intensief gevolgd en begeleid en, waar nodig, doorverwezen voor ondersteuning door het Steunpunt Mantelzorg. In 2010 is de pilot gespreksgroep GGZ in samenwerking met de Meregwaard gestart. Eind 2010 is er door de gemeente Almere subsidie verleend voor het structureel vormgeven van de gespreksgroep in 2011.

In samenwerking met GGZ Symfora groep, Familieraad Meerkanten, Ypsilon Flevoland en Stichting Vrienden van Symfora is de voorstelling Vlieg! van het Muziek Theater Collectief getoond. Naast de voorstelling was er een informatiestand met ruim aanbod over psychiatrische ziektebeelden en ondersteunende organisaties.

• Werkende mantelzorgers

Werkende mantelzorgers zijn gestimuleerd meer gebruik te maken van (avond)aanbod. Er is een toename zichtbaar van het aantal deelnemers van ondersteuningsaanbod in de avonduren. De workshop voor werkende mantelzorgers gericht op de balans tussen werk en privé is ontwikkeld en aangeboden. Voor werkgevers is een handreiking ontwikkeld om mantelzorgvriendelijk beleid te voeren.

De handreiking is te vinden op www.vmca.nl/publicaties.

• Mantelzorgers van mensen met ASS (Autistisch Spectrum Stoornis)

Naar aanleiding van vastgestelde behoefte/behoefteonderzoek onder mantelzorgers is er een themabijeenkomst ASS georganiseerd in samenwerking met Autisme Informatie Centrum (A.I.C.), MEE IJsseloevers, REC Flevoland, Voorzet en Stichting Gewoon Anders. De begeleiding aan deze groep is gericht geweest op stimulering van het gebruik van het algemene aanbod en er is een begin gemaakt met specifieke informatievoorziening over ondersteuning. In 2011 zal specifiek aanbod verder worden vormgegeven.